

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne. Izvzemati neželje in praznike.

Insarati Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupeljski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, postano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, orilčno. — Telefon št. 374.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti v Jugoslaviji:

V Jugoslaviji:		V Nemčiji:	
celoletno napre. plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	150—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—	1	35—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 3 po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisano in zadostno frankovano. Rokopisov ne vrata.

Posamezna številka velja 120 K Poština plačana v gotovini.

Kaj nas čaka?

(K trgovskim pogajanjem z Italijo.)

Italijanske težnje po politično-gospodarski ekspanziji v naši državi so tako očividne, da jih lahko vidi ali vsaj slutiti vsak politično izobražen človek. Dejstvo, da so Italijani poslali v svojo komisijo za trgovska pogajanja z našo državo tudi priznane politike, priča, da ne gre Italiji za navadno trgovsko pogodbo. Italija hoče izkoristiti za nas skrajno neugodno rapalsko pogodbo, ki je itak vsebuje latentno pravico izkoriščanja našega naravnega in narodnega bogastva. Če bodo naši zastopniki pri bodočih gospodarskih pogajanjih z Italijo ravno tako slabo orijentirani, kakor so bili naši politični delegati v Rapalu, potem nimamo vkljub najboljšemu upanju v boljše bodočnost nobenega zaupanja v ljudi, ki bodo zastopali naše državne in narodne, gospodarske in politične — menda tudi kulturne — interese pred italijansko imperijalistično pohlepnostjo.

Govorili smo o treh glavnih ciljeh, ki jih hoče Italija doseči s trgovsko pogodbo z nami. Vse italijanske nakane pa bi bile praktično brez pomena, ako ne bi imela Italija za te svrhe ogromnega kapitala, ki ga ne more doma zadostno investirati. Italija bo pri nas vložila svoj kapital, ki se je tokom vojne silno povečal. Italijanska industrija danes ne potrebuje kapitala, ker že itak dela nad domačo potrebo. Z likvidacijo vojne je odpadel glavni trg italijanske industrije. Velika podjetja Ansaldo, Fiat in Ilva ne izplačujejo letnih nobene dividende. Zato naj bi bili mi osrečeni s proizvodi italijanske industrije? Italijanska podjetja nam bodo v prijateljskem duhu gradila ceste in železnice, hiše in tovarne ter bodo poslala k nam svoje inženjerje. In ker je Italija uboga na naravnem bogastvu — razen modrega neba in miliga podnebja — bo eksploatirala naše gozdove in izkoristila naše rudokope in naše vodne sile ter nam pokazala, kje in kako moramo dvigati svoje bogastvo.

Iz naše zemlje ne bo izsesavala kri za prijateljsko Italijo, za njene kapitaliste in za one uradnike, ki pljujejo na tla, ko morajo izgovoriti naše ime. Tisoči in tisoči teh ljudi bodo prišli v našo državo. Ljudje, ki so po premirju postali ardit in junaki, katerih junaška dela je mogel

občudovati svet, ko so z zverinsko krutostjo preganjali naš narod v Primorju, zapirali in ubijali naše ljudi ter jim požigali hiše. Ali naj naš narod to mirno prenese? Tudi ne smemo pozabiti, da bo vsak drugi Italijan na naši zemlji tudi volin, plačan od italijanske vlade in s posebno politično mislijo.

Glede industrijskih proizvodov ni treba izgubljati besed. Če sedaj smo poplavljeni z italijanskim manufakturnim blagom, ki ga dovajajo iz Trsta, Ohlerjevi, Weissovi in drugi avtomobili, ki prevajajo v Trstu fasiliste za napad na naše neoborožene ljudi, na naša podjetja, trgovine, banke itd. Toda o tem ob drugi priliki. Čudimo se le, da naši trgovci od teh ljudi kupujejo blago. Italijanski manufakturni proizvodi so znani po slabi kakovosti in so relativno dražji nego najfinišne angleško blago. Italijani so mislili tudi na to in že izdelujejo blago z angleško znamko, da nas goljufajo. Poljedelske stroje bomo dobili mnogo ceneje iz Češke, Amerike in Nemčije, in kar je največ vredno, tudi boljše kakovosti.

Tudi na morju, na naši lastni obali, nam preti italijanska konkurenca. Žal, imamo v tem oziru že precedenta, da odločujoči faktorji v naši vladi nimajo smisla ne za parobrodarstvo, ne za ribarstvo in niti za manjše pomorske probleme, ki so pa za nas velike važnosti. Italija hoče zagotoviti svojim ribičem in svojim ribarski industriji (tovarne za konzerve, sardine in ribe v olju ter njihov eksport) prvenstvo in monopol na Jadranskem morju. V tem oziru je posebno važna dalmatinska obala. Italija bo zahtevala pogodbo, po kateri bodo smeli Čožoti, Puljci in drugi Italijanski ribiči svobodno ribariti ob naši obali, in sicer na škodo naših Dalmatincev in drugih Primorcev. Italijanske ribarske zadruge so že formulirale svoje zahteve, v katerih omenjajo, da bi drugače nastala velika gospodarska kriza v italijanskih ribolovnih krogih. Naše ribarstvo in naši ribiči bodo propadli, cene ribam se bodo zvišale, naš italijanski sosed na bo imel od tega tudi dober politični dobiček. Italija bo zahtevala tudi koncesije za tovarne konzerve na naši obali.

Kar se tiče parobrodarstva, si Italija že sedaj prisvojuje nekaj mo-

nopol. Italijansko časopisje se prav po otročje vznemirja vsled vesti, da nameravamo zgraditi to ali ono pristanišče, ali da se je ustanovilo novo parobrodsko društvo ali da se je naša trgovska mornarica povečala. Kako je zavpilo italijansko časopisje ob vesti, da nam namerava Vangel dati na razpolago ruske trgovske ladje! Poslanci so vložili celo interpelacijo na Montecitorio! Zakaj to vznemirjenje? Zato, ker je za sedaj italijanska konkurenca izključena. Italija ne razpolaga z zadostnim številom ladij male tonaže, ki bi mogle pluti v malih in plitvih dalmatinskih in primorskih pristaniščih. Zato čujemo sirenske glasove iz Italije, posebno iz Trsta, ki nam ponujajo velike ladje za prekomorsko plovo v zameno za naše ladje male tonaže. Za vsako tono malih ladij nam ponujajo Italijani dve toni velikih! Če bi se to zgodilo, bi bili silno oškodovani. Naš pomorski promet na Adriji bi postal de facto monopol italijanskih podjetij, mi bi pa imeli par večjih ladij, s katerimi ne bi vedeli, kaj začeti, ker imamo že sedaj zadostno število velikih ladij za prekomorski promet.

Ni mogoče naštetih vseh italijanskih zahtev. Rapalska pogodba je pravni začetek italijanskega izsiljevanja in izkoriščanja. Že v Rapalu smo morali dovoliti raznim italijanskim podjetjem, ki so obstojala že prej ali pa so dobila koncesije za časa okupacije, nadaljno poslovanje. Tako so na primer Assicurazioni Generali iz Trsta monopolizirali že skoraj vse zavarovanje v Bosni. Da se more tudi v drugih delih naše domovine uveljaviti italijanski kapital, so spremenili Assicurazioni Generali svoje ime v čisto slovensko »Savo«. Zamenjali so kožo, toda volk ostane vedno volk. Morspurgo in odvetnik Ara nam bosta škodovala tudi vnaprej, kjer bosta le mogla.

Iz navedenega je razvidno, kako velike in odločilne važnosti bodo rezultati trgovske pogodbe za našo državo. Medtem ko v Italiji pričakujejo z neko gotovostjo ugodnih rezultatov te pogodbe, ki naj bi rešila Italijo na znotraj in na zunan, ne pričakujemo mi nobenih posebnih ugodnosti, pač pa največje zlo, ki more zadeti suvereno kulturno državo: gospodarsko suženstvo, kateremu mora slediti tudi politično, kajti, kdor ni gospodar svojega žepa, tudi ni gospodar svoje svobode.

Naša omladina in internacijski dijaški kongres.

Prav za prav to ni pravi naslov članku; boljši bi bil naslov: Naša jugoslovenska omladina, ki je za narodno edinstvo, v borbi s separatističnimi frankovaškimi elementi.

Kajni za to borbo je šlo pri zadnjih dijaških dogodkih na univerzi v Zagrebu; vse drugo je bila le vnanost, le prilika za borbo.

V kratkem se bo vršil v Pragi mednarodni dijaški kongres. Zagrebška vlada je dijaštvu že dovolila kredit za delegacijo, ki bi zagrebško univerzo zastopala v Pragi. V svrhu volitve delegatov je predsednik Jugoslav. Akad. Podpornega društva, organizacije, ki predstavlja celokupno dijaštvo, Zoković sklical dijaško zborovanje, a tu so frankovaški, klerikalni in tudi komunistični dijaški nastopili hrupno proti pošiljanju delegacije. Češ tam se bo Nemec ne Rusov in ne Polgarov. Vsakdo ve, da Rusi v današnjih svojih razmerah ne morejo priti. Odkod pa ta mila skrb za Nemce?

Shod se je razbil. Na to je bilo akcijo novo zborovanje za redelo dno 27. februarja. Tega zborovanja se je udeležilo ogromno dijaštvo. Vsa prostora pred univerzo je bil poln dijaštva. Vsakdo je čutil in vedel, da je predmet borbe jugoslovenska misel, ne vprašanje, ali pojdemo v Prago ali ne; šlo je za to, demokrate in njih napredne zaveznike (srbske radikale, »Triglave«, »Janušice« itd.) spraviti na univerzi v manjšino. Ze pri volitvi

predsedništva je prišlo do spopadov s palicami in s kamenjem in bilo je nekaj krvavih glav. Kakor dve vojski so si stali dijaški nasproti, na eni strani vojska Loginje — bana, na drugi vojska Tomljenović — bana (kakor so stvar prikazale v humoristični pesmi »Koprive«). Kamenje je bilo na razpolago le na tisti strani, kjer so bile »čete frankovačke in se ne bo moglo utajiti, da so one otvorile — fizični boj.

V nedeljo, 6. marca, so napredni, a neorganizirani dijaški imeli sestanek, da bi končno venderle prišlo do volitve delegacije. Nadvladalo je povsod načelo, da treba od razprav izključiti vse, ki mislijo, da je kongres nepotreben ali ki imajo že svoje internacijske kongrese (kakor klerikale). Na dvoma, da bo delegacija v Prago poslana.

Nekli krogi so dijaško »bitko« obsojali in v njej videli samo nezdrav pojav. Kaj naj na to rečemo? Nikdo ne bo hvalil borbe za načela s pestmi; all faktično se v človeštvo bijejo cele vojne e baš za načela; tem manj moremo preveč zaradi tako »bitke« mladim impulzivni mladini. Mladina je morala čisto za svoje ideale na barikade.

Kakor rečeno, ne odobravamo bitk, a zlo je tudi, če je mladina topa, mrtva, brez interesa za javna vprašanja in se izgublja v golem materijalizmu ali v mislih na bodočo službo. Tudi mrtvilo je zlo.

Seja ustavnega odseka.

—d Beograd, 8. marca. 28. seja ustavnega odseka je otvoril predsednik dr. Ninčić ob 10. dopoldne. Volitev podpredsednika ustavnega odseka se je vršila per acclamationem. Soglasno je bil izvoljen za podpredsednika demokrat Juraj Demetrotić. Nato se je prešlo na dneveni red: Razpravljanje o členu 81. Sprejet je bil prvi oddelek, ki govori o vojaški dolžnosti in o sestavi vojske. Druzi oddelek, ki govori o vojaških sodiščih, se je odgodil, dokler se vojni minister o tem oddelku ne sporazume z vlado. Prešlo se je na razpravljanje o členu 82: »Prestopke, ki jih napravijo državljani v družbi z vojaški, sodi civilno sodišče.« Tudi ta člen je bil soglasno sprejet. Člen 83: »Noben državljan po končanem 20. letu ne more dobiti državne službe, ako ni po določilih vojnega zakona odslužil roka v vojaški službi ali pa bil oproščene. Ta redakcija je bila sprejeta z večino glasov. Poslanec dr. Pavičić (narodni klub) predlaga, naj se vstavi (ta člen se tale stavek: »Za ureditev

notranjega reda in miru se more vporabiti vojska samo na zahtevo pristojne civilne oblasti. O vporabi orožja proti državljanom bo določil poseben zakon.« Vojni minister meni, da že zakon o javni varnosti predpisuje, kdaj se sme vporabiti vojska in da torej tega ni treba še v ustavi izrecno povedati. Dr. Pavičić izjavi, da odgovarja civilne oblasti na vprašanje, zakaj se vporabijo vojaško silo, da so to napravile vojaške oblasti na svojo roko. Radikalec Vujičić se ne strinja s predlogom dr. Pavičića. Sušnik (jugoslov. klub) govori nato o zlorabi oblasti od strani vojske. Poslanec Svetozar Jovanović prosi ministra za konstitucijo, naj se izrazi o predlogu posl. dr. Pavičića. Vojni minister izjavi, da je predlog posl. dr. Pavičića na mestu in da ga je treba sprejeti v ustavo. Zemljoradnik Joca Jovanović izjavi v imenu zemljoradniškega kluba, da se strinja s predlogom dr. Pavičića in Jovanovića. Minister za konstitucijo sprejme predlog dr. Pavičića, da se more

Svetovna vojna.

(Dogodki in epizode. Pesmi za narod.) Cena: 6 dinarjev.

V Skoplju je pravkar izšla ta knjiga, opis svetovne vojne v 54 pesmih. Zložil jo je Mićun M. Pavičević, rodom iz Črne gore, sedaj v Skoplju.

Uverjen, da naša epska poezija še ni rekla zadnje besede, je Pavičević hotel s »Svetovno vojno« oživit en del epopeje, tragedije našega največjega junaka — seljakac.

Pavičević pozna dobro jugoslovensko epsko narodno poezijo ter je vse te svoje pesmi spenil v nje dikičji in tonu. Pisce glasovne, tugujoče devojke ob vodi, težke ženske sanje, nuznanje valke usodnih dogodkov, opisi bojev — vse to je kakor v narodnih pesmih o Kosovu itd.

Tako-le se n. pr. začne ena pesem (XXVII):

Kaj li stoka Trebević planina, kaj se trese bosenska dolina, kaj so solnce demoni ustavili in njegova kola ustavili?

ali:

»Poletela ptica kukavica iz Novega Sada, mesta belega« (XXIX) ali:

»Jedno jutro na sveto nedeljo, je sanje sanjala Vilhelmova ljuba« (XXX) ali:

»Knjigo Vilhelm Hohenzollern pliso iz Berlina prestolnega grada,

in jo pošlje v zemljo bavarsko, v roke bavarskemu kralju; v plemu ga je Vilhelm pozdravil in tako mu govoril...« (XXXVI) ali:

Slavo slavi Peter Mrkonjić, slavo slavi svetega Andrije, v Topoli, mestecu v Zlatju, na svojem dvoru belem... (LIII).

Za snov je Pavičević vzel iz svetovne vojne v glavnem sledeče dogodke: Sarajevski atentat in dunajski ultimatum. Kralj Peter sprejme izziv in poveri vrhovno komando Aleksandru. Na predlog Berchtoldov napove cesar Franc Jožef vojno. Car Nikolaj pozove velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča ter mu izroči vojsko, da pomore Srbiji in reši zarobljene avstrijske Slovence. Avstrija napravi na Beograd ter plen, vesi v Srbiji. Črnogorci prodre v južno Dalmacijo in proti Sarajevu. Nemci pušajo Belgijo. Nikolaj Nikolajevič izda proglas bratki slovenski Poljski in vdre v Galicijo; krvava bitka pri Levovu. Sedaj prosi dunajski cesar pomoči pri Vilhelmu, ki ga je bil najbolj zapletel v vojno, pri italijanskem kralju in bolgar. Ferdinandu. Wilhelm potegne Turčijo v vojno proti Rusiji. Mod tem Avstrija sodi in vesi sarajevske atentatorje. Wilhelm sluti nevarno, zlati od Rusije in Anglije. Strašni avstrijski poraz v Srbiji decembra 1914. Angleži zmagujejo na morju. Zaman napadajo Nemci Ruse pri Lodzi; Rusi bjejo Turke v Aziji in

sultan se boji, da ga Rusi poženo iz Carigrada. Angleži nastopijo z oklopnimi avtomobili; nemški poraz ob Marini. Kozackinja Kraslikova prodre v nemške vrste in ugrabi Nemcem municijo. Pfenysl pade in pot proti Budimu je utrta. Avstrijski aeroplan — črni vrab! — siplje bombe nad Cetinje. Angleško brodogradništvo naskakuje Dardanele. Rusi zamejo Krakov (!). Italija stopi v vojno; vidi se, da vojna poteka idejno. Cetinjakinja se postale — gospodična, a dekleta iz Brd sokolijo junake črnogorske in Skander pade. Nikolaj Nikolajevič se radi nedostatka municije more umakniti v notranost Rusije. Nemčija začne jeseni 1915 ofenzivo proti Srbiji in pozove Bolgarsko na pomoč. Srbska armada mora oditi na Krk. Trije gavrani nazarjajo usodo Srbije. Črne gore — Nikita jo je izdal! — In Belgije carju Nikolaju in ta objubi pomoč: Brusilov pojde na Ogrsko. Angleži in Srbi pritisejo od Jurga. Marko zleti na krilatim konju pod nebo in zapali Dunaj, Berlin, Sofijo in Carigrad. osinlo pa naj stori Brusilov! Obroči okoli Nemčije porušila, ker je Rusija razstrojena, a tedaj Wilson prime Vilhelma za brke... Konec: Kralj Peter slavi slavo v družbi svojih kmetov iz Mačve, svojih bratov iz Mostara, Zagreba, Ljubljane, Dubrovnika in Novega Sada; z vinom služi nam kraljevič Aleksander; Peter nazdravi potem:

Zdravo da ste moji sokolovi, mučenici in tuji robovi,

a od danas svi moji sinovi; zdravo naša Carevina bila, koja se je iz krvi rodila!

In objema jih vse po vrsti; gosti mu hočejo roko poljubiti, toda Peter govori:

»Ne ljubi se Mrkonjića ruka, to je stari običaj hajduka!«

tedaj pa mu bratje poljubijo čelo in odidejo veseli domov.

Kakor je razvidno, govore pesmi po veliki večini (do 50.) o prvem letu vojne. Vse dogodbe leta 1916, 1917, in 1918, do poloma nemških držav je pesnik odpravil s tremi pesmimi (50., 51., 52.). S tem je delo izgubilo značaj vnašje celotnosti in notranje skladnosti. Ne čujemo, kako je Nemčija s svojega viška, ki ga je dosegla koncem 1915., padala in padala; ne vidimo, kaj se je zgodilo z Rusijo, ki je pesnik v prvem delu tako proslavlja; ne vidimo ruske revolucije, na tudi ne preloma balkanske fronte jeseni 1918. Istotako ne čujemo nič o slovenskih legionarjih ter se zato moramo vprašati, kak čudež se je zgodil, da je mogel končno kralj Peter tako lepo slaviti svojo slavo med svojimi Jugoslovani.

Res je, da se je vojna leta 1916, in 1917, vlekla včas brez dramatskih prizorov, a pesnik bi moral in bi tudi mogel najti dogodke, ki bi njegovi epopeji dali potrebno etatsko zaokroženost.

Zadnje (LIV.) pesmi v pregledu vsebine nalašč nisem omenil. Bolje bi bilo, da je odpadla; slava kralja Petra

bi epopejo mnogo lepše zaključila nego politična ataka na notranje nasprotnike našega jedinstva, ki jih našteva s imeni v zadnji pesmi: to so crnogorski Nikla in njegov minister Plamenac, Ivica Frank in Stjepica Radić, Rittig in Dežman in še »dva fratrac bivšega cesarja so još šakom raznih izmečarac« (Korošec in ?). Iz več vzrokov neprimetna disharmonija!

Poročamo o knjigi obširneje. Kdor koli pozna stare pripovedne naše narodne pesmi, bo rad čital te slike, ki jih posnemajo. Sigurno pa bo knjiga izpolnjevala svojo nalogo med preprostim narodom, ki mu je namenjena. Čitali jo bodo rajši nego bi čitali zgodovino svetovne vojne v prozi.

Krepko se čitajo besede, ki jih govori pesnik bolgarskemu Ferdinandu (stran 94):

»Zaboravlja njemačka skitnica, da Srbija nije podložnica, trulog Beča, okrutnog Berlina, več slobodna srpska carevina: gdje se srpski i diše i piše, gdje se srpski tvori i govori, gdje sloboda ne robuje čudi, gdje se svakom po pravici sudi, gdje se prava narodna poštuju, gdje selinci agi ne robuju... gdje se čovjek mjeri po vrednosti, a ne novcem ili po milosti, gdje je narod i kralj jedna duša...«

Izmed zapadnih narodov daje pesnik prvo mesto na svetu Angličem. Dr. F. L.

vporebiti vojska samo na zahtevo civilnih oblasti. Drugi del predloga pa vsebuje po mnenju ministra Trifkovića že prvi predlog. Predlog poslanca dr. Pavičiča se na to soglasno sprejme kot člen 84. v oddelku, ki govori o vojski. Sprejme se tudi člen 85.: »Tuje vojske se ne morejo postaviti v službo naše države in vojska naše države se ne sme postaviti v službo kakšne tuje države.« Preide se na XI. odd., ki govori o izprehembah ustave. Ker je ta oddelek sestavljen na podlagi dvodomnega sistema, se seja za četrte ure prekine, da bi ožji odsek mogel dovršiti izprehembe, ki se nanašajo na določila o enodomnem sistemu. Nato se ves 11. oddelek z malo izprehembno sprejme, da je za izprehemanje ustave treba tričetinske večine od vsega števila poslancev. Predloge za izprehembe v ustavi more stati narodna skupščina ali kralj. O teh izprehembah določa narodna skupščina s kraljem. V predlogu se morajo posebno in izrecno imenovati vse tiste točke v ustavi, katere naj se izprehene ali izpopolnijo. Če je predlog stavljal kralj, tedaj se mora o tem obvestiti narodna skupščina, katere se mora takoj razpustiti in sklicati ustavotvorna skupščina najdalje štiri mesece potem, ko je bil stavljen predlog. Če pa je predlog stavila narodna skup-

ščina, se rešuje o njem na način, ki je predviden za reševanje zakonskih predlogov s tričetinsko večino celokupnega števila poslancev. Ako je bil predlog na ta način sprejet, se mora razpustiti narodna skupščina in sklicati nova najdalje v roku štirih mesecev od dne, ko je bil predlog stavljen. V enem ali drugem primeru more ustavotvorna skupščina reševati samo o onih izprehembah in dopolnitvah ustave, katere vsebuje predlog, na podlagi katerega je bila sklicana. Narodna skupščina odobri predlog s polovično večino plus eden od vsega števila poslancev. Radikalec Ljuba Jovanović predlaga, naj se danes še ne razpravlja o členu 86., ampak šele na prihodnji seji, in da se dne 9. marca podaljša delo interparlamentarne konference, da se doseže medsebojni sporazum glede onih členov vladnega ustavnega načrta, ki so ostali nerešeni, kakor tudi o členu 86. in o tretjem oddelku ustave, ki govori o državnih oblastih. Poslanec predlaga nadalje, naj se na tej konferenci rešujejo tudi oni členi, ki govorijo o svobodi vere in prepričanja. Njegov predlog se sprejme, nakar predsednik dr. Ninčič zaključi sejo ob 12. in pol in odredi prihodnjo za 10. t. m. ob 9. dopoldne.

stacija mora nas vse združiti v en sam blok, v družbo z enakimi čustvi in jednako voljo. Državljan! Izkažite svojo dostojnost napram tujemu gospodstvu in ne dajte se zavesti k nobeni krivi akciji, ostanite hladni in imajte zaupanje. Vlada se ne bo nehala boriti, dokler se tuje nasilje ne umakne naši pravici.

FORMALNA PRIDRUŽITEV ITALIJE

— Rim, 9. marca. Agenzia Volta piše: Po zanesljivih informacijah je pridružitev Italije k londonskim sklepom proti Nemčiji samo formalna. Italijanske čete se ne udeležijo okupacije nemškega teritorija. Glede gospodarske strani sklepov pa Italija ne more sprejeti zavezniških ukrepov brez zakonske odobritve s strani parlamenta. Italijanski politični krogi pa sodijo, da odredbe gospodarskega značaja zelo zadevajo nemško trgovino in škodujejo italijanskim interesom. Zato bi parlament najbrže ne sprejel takega vladnega zakonskega načrta.

ITALIJANSKA NOTRANJA POLITIKA

— Rim, 9. marca. Včeraj se je vršila v parlamentu obsežna debata o notranji politiki. Philipson (nac.) je izvajal k dogovoru v Toskani, da je bilo vse gibanje pripravljeno in da je imelo služiti revoluciji v vsej provincii. Coda (lib.) sodi, da se nahaja Italija v pravi epidemiji nasilstev. Dogodki v Empoli, kjer so trgali celo trupla, kažejo pravo degeneracijo. Italija mora živeti, po kruti vojni, v redu in miru; to je program, katerega se morajo oprijeti tudi komunisti. Glede fašistov pravi, da oni niso krivi teh nasilstev. Targetti (soc.) zahteva varstva za socialistične institucije proti fašistom. Meschiari (rep.) kliče moža vseh strank, naj apelirajo na ljudstvo, da se vrne k delu, ki je vir dobrobitnosti. Sarrocchi (lib.) zagovarja fašistovsko nasilje, rekoč, da to, kar se označa za fašistovsko nasilje, je samo neizogibna in potrebna reakcija. Socialistom očita, da so hoteli s svojo propagando uničiti princip narodnosti. Bombacci (kom.) napada Giolittija, ki je odgovoren v resnici za vse krave čine. On hoče ubiti komunistično stranko, ali ta trud je zaman. Prve krvave dogodke so povzročili malopridneži, ki ne pripadajo nobeni stranki. Francoska vlada zapira komuniste, Giolitti pa kliče karabinerje, da jih pobijejo. Komunistična stranka protestira proti temu postopanju najodločneje. Mascagni (soc.) oboje fašizem, ki ga ameriško časopisje označa za kriminalen pojav. Negretto (ljub. str.) žigosla vlado, ki nima nikakršnega programa za notranjo politiko in je zadovoljna, da živi od dne do dne. Treves misli, da hoče vlada vporabiti fašizem za vojniško sredstvo in si svari pred tem. Govorilo se je končno še o izgonu Karolyja.

PRED KONCEM BOLIŠEVIŠKEGA GOSPODSTVA

—d. Varšava, 9. mar. Vest iz Rize potrjuje, da sta bila Zinovjev in Kalinin aretirana.

PROTIBOLIŠEVIŠKO GIBANJE V RUSIJI SE ŠIRI

—d. Varšava, 9. marca. Proti Kronstadtu poslana rdeča armada, po številu 50.000 mož, ne kaže posebnega veselja za bojevanje. Iz gubernij Orlov, Harkov, Saratov in Kaluga javljajo o kmetijskih uporih.

OBSTRELJEVANJE PETROGRADA?

—d. Stockholm, 8. marca. Ne potrjuje se vest, da so rdeče čete zasedle fort Krasnaja Gorka. Semkaj prihajajo obširna poročila o obstreljevanju Petrograda.

TROCKIJ — DIKTATOR

—d. London, 9. marca. Iz Helsinkforsa javljajo, da je bil spričo resnega položaja Trockij imenovan za diktatorja z neomejeno močjo in da je odšel v Petrograd. Tudi v Odesi so baje izbruhnili upori proti sovjetski vladi.

BOLIŠEVIKI DEMENTUJEJO.

—d. Moskva, 9. marca. Ljudski komisar za zunanje posle Čičerin je objavil vladno izjavo, da poročila inozemskih listov o velikih nemirih v Petrogradu in Moskvi niso resnična. Tudi ni v Kronstadtu splošnega upora, temveč uprlo se je samo moštvo vojne ladje »Petrovavlovsk«. Drugi pomorščaki se upora niso udeležili razen nekaterih, ki so bili pod vplivom carističnih častnikov. Vest o obstreljevanju Petrograda in o uporu moštva v fortih so izmišljene.

ATENTAT V MADRIDU.

—d. Madrid, 9. marca. Ko je kralj izvedel o smrti ministrskega predsednika Data, se je hotel odpeljati na rešilno postajo k mrtvem ministrskemu predsedniku. Ker so mu to odsvetovali, je opustil svojo namero. Ministrski svet je finančnemu ministru začasno poveril predsedstvo v ministrskemu svetu.

ČESTITKA HARDINGU.

—d. Pariz, 9. marca. Predsednik Millerand je novemu predsedniku Združenih držav čestital ob prevzetju poslov v državi, v kateri izraža svojo odkritosrečno željo glede proviziranja Združenih držav in se spominja slavnih dni preteklosti, ki so za vedno zedinili oba naroda, čili interesi in ču-

stva zahtevalo od obeh republik, da se podpirata. Harding se je zahvalil in zagotavljal svojo neomajno prijaznost do Francije ter izrazil željo, da postane vez med Francijo in Zedinjenimi državami še ožja.

SPOPADI V BEUTHNU.

—d. Pariz, 9. marca. Agence Havas javlja iz Oppelna: Na zborovanje, ki so ga imeli prošle nedeljo Poljaki v Beuthnu in kjer so zavzeli svoje stališče napram glasovanju, je vdrla večja skupina Nemcev. Pri vzpostavljanju reda je bil ranjen francoski poročnik Dubau. Ranjenih je bilo tudi več policijskih uradnikov.

Politične vesti.

— Protiv se umakne iz političnega življenja! Z ozirom na to, da je radikalni klub sprejel ostavko Stojana Protića na predsedniško mesto, piše beogradska »Pravda«: »Čim se sestane verifikacijski odbor ustavotvorne skupščine, bo sprejel tudi Protićev odpoved na poslaniški mandat.« To bi pomenjalo toliko, kakor da se Protiv hoče umakniti iz političnega življenja. Vsi narodno misleči bodo ta Protićev korak pozdravili z odkritim zadoščenjem, ker bi ta korak znatno pripomogel k notranji konsolidaciji naše države. Nezaodvoljni pa bodo s tem naš klerikalni in vsi separatisti, ki so stali vse svoje nade na Protića, o katerem so bili prepričani, da jih bo v do glednem času spravil zopet na krmilo.

— Radikalno - demokratska konferenca. Beograd, 9. marca. Danes se je vršila od pol 17. do 20. konference radikalnih in demokratskih članov ustavnega odbora. S strani radikalcev so se udeležili konference: Pašić, Trifković, Gjurjević, Ninčič in Ljuba Jovanović. S strani demokratov pa: Pribičević, Davidović, Veljković, dr. Marinković, Juraj Demetrović in dr. Žerjav. Na konferenci se je razpravljalo o tretjem delu vladnega ustavnega načrta, to je o gospodarsko - socialnem delu. Govorilo se je tudi o agrarni reformi. Davidović je predlagal kreditno operacijo, na podlagi katere naj bi dobili kmetje odškodnino na račun vojne odškodnine. Na konferenci je bilo popolno soglasje o vseh vprašanjih.

— Seja ožlega ustavnega odbora. Beograd, 9. marca. Danes je ožji ustavni odbor razpravljal o stilizaciji posebnega gospodarsko - socialnega dela ustave. Seje so se udeležili Ninčič, Voja Marinković, Juraj Demetrović, Avramović in Divac.

— Sporazum z muslimani. Po vseh »Jutarnjega lista« bo menda prišlo do sporazuma med Pašićem in muslimani. Muslimani zahtevajo, da se jim odkupi zemlja po današnji vrednosti. Potem pa zahtevajo tudi avtonomijo šol in cerkve. Vlada bo vsekakor ponudila temboj, ker so zemljoradniki sklenili, da ne vstopijo v vlado.

— Pogajanja z muslimani. Beograd, 9. marca. Danes se je nadaljevala pogajanja z muslimani, ki so se vršila v kabinetu ministrstva za šume in rudo. Pogajanja so se pričela ob 9. in so se končala ob pol 14. S strani vlade so prisostvovali pogajanjem Hranica, Karamehmedović, Snaho Vilović. Ob 11. je prišel tudi ministrski predsednik Pašić, ki je prisostvoval pogajanjem skoraj eno uro. Pogajanja bodo imela najbrž ugoden rezultat.

— Muslimani v bosanski vladi? Beograd, 8. marca. Po dosedanjih uspehih, ki jih je dosegel novi predsednik bosanske vlade Gjurjević v pogajanjih z muslimani, izgleda, da bo muslimanska organizacija dobila nekaj poverljivih mest v sarajevski vladi.

— Zemljoradniki in vlada. Člane zemljoradniške stranke iz Bosne je vodstvo poklicalo v Beograd. Informirani krogi pravljajo to v zvezi s pogajanjimi med vlado in muslimani.

— Medstrankarska konferenca. Medstrankarska konferenca članov ustavnega odbora je razpravljala še nerešene članke ustavnega načrta, posebno § 86. Definitivna redakcija se bo razpravljala na jutrišnji seji ustavnega odbora.

— Dr. Božidar Bošnjak in »Hrvat«. V eni svojih zadnjih števil priobčuje zagrebški »Hrvat« akt bivše c. in kr. korskommende z dne 27. marca 1913., v katerem se takratni šef prezidialnega urada zemeljske vlade predlaga v odklovanje. Ta akt se v pravničnem ne razlikuje od slčnih aktov, v katerih so se razni uradniki, ki so imeli stike s korskommendo, predlagali v odklovanje. »Hrvat« očitno računa z nepoučenostjo svojih čitateljev, da ne pomisli, da bi človek, ki ni bil vseh korskommandi, ne osial niti 24 ur na

kov. Francoski lovci so zopet napravili red.

NAREDBA O ZAVAROVALNICAH.

—d. Beograd, 8. marca. Ministrstvo za trgovino je izdalo nastopno naredbo za vse zavarovalne družbe: 1. Police vseh zavarovalnic, ki se sklepajo v naši državi, morajo biti izdane v našem službenem jeziku. 2. Vsote zavarovanj morajo biti označene v naši domači valuti. 3. Kot kraj izdaje mora biti naznačeno mesto, v katerem ima družba svoj sedež; če na družba nima sedeža v naši državi, pa mora biti naznačeno družbino zastopstvo v naši državi.

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. BENEŠ O POLITIČNEM POLOŽAJU.

—d. Praga, 8. marca. Zunanji minister dr. Beneš je v senatu v odgovoru na interpelacijo govoril o svojem zadnjem sestanku z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Mayriem in izjavil, da se je pri tej priliki podrobno razpravljalo o programu konference v Portorose in o vzpostavitvi prejšnjih odnosov med državami na ozemlju bivše Avstro-Ogrske. Posebno se je poudarjalo, da zavzema češko-slovaška napram madžarskemu vprašanju stališče striktne izvedbe mirovnih pogojev. Tudi glede srednje-evropskih vprašanj se je poudarjalo potreba po gospodarskem sodelovanju. Proučevalo se je tudi vprašanje, kako bi se med obema državama ustanovilo oblatotično razsodišče, ki bi zagotovilo prejšnje prijateljstvo in prejšnje razmerje med obema državama. Minister je izjavil nato, da se je s temi novimi pogajanjmi znova dokazalo, da bo s časom mogoče izdelati končnoveljavno smer za tradicije v sedanjem razmerju Češkoslovaške do Avstrije. Glede svojega obiska v Rimu je izjavil minister, da sta se z italijanskim zunanjim ministrom Sforzo sporazumela glede vseh še nerešenih vprašanj in da so bila njegova pogajanja z Vatikanom bolj informativnega značaja. Glede konference v Portorose in tozadevnih pogajanj v Rimu je izjavil, da je zagovarjal pri tej priliki stališče, naj se Avstriji za doli časa dovolijo obširni krediti. Tudi bi bilo po njegovem mnenju treba, sklicati mednarodno konferenco. Minister je nato našteval znane točke programa konference v Portorose in pristavil, da so se pojavile različne težkoče, ki so preprečile, da bi se bila konferenca hitro končala. Pred vsemi je to otežilo dejstvo, da so nasledstvene države še niso končnoveljavno izjavile in da nekatera vprašanja še sedaj niso rešena, ker se nasledstvene države še pogajajo. Minister je naglašal potrebo po splošnem sodelovanju za to, da bi se mogla Avstrija gospodarsko razviti in da bi bilo mogoče, da bi se sanirale gospodarske razmere v vsej Srednji Evropi. Nato je razpravljalo o znanem Loucherjevem načrtu in opozarjal na to, da računa ta načrt s tem, da se morajo akcije izdatno udeležiti tudi avstrijski in češkoslovaški gospodarski krogi. Potem je minister razpravljalo o vprašanju nemško-francoske krize in rekel, da bo odločitev v Londonu gotovo merodajno uplivala na mednarodni položaj. Moramo se pripraviti na eventualne težkoče, ki bi nastale v doglednem času. Nato je minister dal pregled o načelih češkoslovaške politike, pri čemer je poudarjal važnost gospodarskih vprašanj in potrebo po skupnosti v sodelovanju vseh srednje-evropskih narodov. Vsa dosedanja politika Češkoslovaške je delala za mir, konsolidacijo in rekonstrukcijo političnih, gospodarskih in trgovinsko-političnih razmer.

OKUPACIJE NEMČIJE.

—d. Berlin, 9. marca. Listi poročajo iz Düsseldorfa: General Degoutte je izdal odredbo, s katero se proglašajo obsedeno stanje nad Düsseldorfom in zasedenim ozemljem. Vse stavke so prepovedane. Uradniki imajo vršiti nadalje svoje posle pod kontrolo zasedbenih oblasti. Z izjemo mednarodnih D-vlakov in delavskih vlakov je ves promet v zasedeno ozemlje in venkaj ustavljen. Vsak potnik se mora izkazati z osebnimi dokumenti. Poštni, brzojavni in telefonski promet je dovoljen le pod kontrolo. Število policijskih uradnikov so določile zasedbene

oblasti. Število francoskih zasedbenih čet v Düsseldorfu znaša od 3000 do 4000 mož.

—d. Berlin, 9. marca. Kakor poroča »Vorwärts«, je francoski general Lerond prepovedal tajniku mednarodne strokovne organizacije, angleškemu voditelju »Trade Union« in predsedniku zveze francoskih strokovnih organizacij vstop v Gorrenjo Slezijo.

—d. London, 9. marca. Predsednik zavezniških delegacij se sestane danes popoldne v ministrstvu zunanjih poslov, kjer bodo v navzočnosti gospodarskih strokovnjakov razpravljali o izvedbi gospodarskih akcij proti Nemčiji.

OKUPACIJA PORENJA.

—d. Koblenz, 8. marca. Medzavezniška porenška komisija je izdala dve novi odredbi, ki stopita takoj v veljavo. Po prvi odredbi uvedejo zasedena oblatva telefonsko in brzojavno cenzuro za osem dni. Ta cenzura se more vedno zopet podaljšati za osem dni. Cenzura velja tudi za vesti o premikanju čet. Po drugi odredbi se zasežejo na nemški zapadni meji prejeete carine. Komisija si je pridržala nadaljne odredbe. Začasno se bodo plačevali dosedanje carine. Carinska uprava, nemški izvozni in uvozni urad in urad za preprečanje iznašanja kapitala, ki so bili ustanovljeni v zasedenih krajih, bodo podrejeni medzavezniški porenški komisiji.

—d. Koblenz, 9. marca. Po odredbi vrhovnega sveta je medzavezniška komisija nemško osebe carinskega urada in osebe izvoznega in uvoznega urada postavila pod povelje komisije. Carinske blaginje so zaklenili in delegatje komisije so prevzeli nadzorstvo nad carinskimi uradi.

—d. Düsseldorf, 9. marca. Redarji, ki so bili večerj razoroženi, so dobili danes zopet orožje. Njih število se bo zmanjšalo na toliko mož, kolikor jih je treba za vzdrževanje reda. Življenje je normalno. Časniki izhajajo, podvrženi so cenzuri.

BELGIJSKO - ANGLESKO - FRANCOŠKE ČETE V PORENJI.

— Pariz, 9. marca. Včeraj so prikorakale zavezniške čete v Düsseldorf brez vsakega incidenta, in sicer najprvo belgijske. Istotako v Ruhrostru. Poveljstvo je prevzel belgijski general Beaovin. Vrhovni poveljnik okupacijskih čet general Degoutte je izdal na prebivalstvo proglas, povdarjajoč, da ima okupacija samo namen zagotoviti, da se izpolnijo obveznosti, ni pa nikakor ne naperjena proti prebivalstvu, katerega gospodarsko življenje se ne bo na nikak način oviralo. Delavskemu ljudstvu bo delo še olajšano in zavezniške oblasti mu hočejo pomagati zlasti pri prehrani. Zavezniško poveljstvo ostavi režim svobode in reda, ki bo pospeševal procvitanje dežele. General Degoutte vrši obsežno inšpekcijo po okupiranem ozemlju. Prebivalstvo je povsem mirno.

NEMCI ZUPUSTILI LONDON.

—d. London, 8. marca. Nemško odposlanstvo je danes odpotovalo s posebnim vlakom. Dr. Stamer, nemški poslanik se odpravi danes v Berlin.

EBERTOV PROGLAS NEMSKEMU NARODU.

— Berlin, 9. marca. Predsednik Ebert je izdal na nemški narod nastopni proglas: Državljan! Naši nasprotniki iz svetovne vojne so nam predložili nezadovoljne zahteve, katerih ne moremo izpolniti. Ne le mi, ampak tudi naši sinovi in njihovi potomci bi postali sužnji obveznosti. Priznali naj bi pogodbo, ki se ne da izvesti niti z delom bodočih generacij. Tega ne moremo storiti. Naši nasprotniki kršijo versilleski mir in zasedajo nemški teritorij. Nasilstvu ne moremo odgovoriti z nasilstvom, ker smo brez orožja, ali klicati moremo tuja preko naših mej, da nas čujejo vsi, ki priznavajo glas pravice. Nasilje je potepalo pravico. Ebertovi smo trpeti tuje gospodarstvo. Vse narode bo trpel. Ta naša nesrečna

Prine Pavle. Ta teden odide iz Londona v Beograd knez Pavle Karagorjević.

— Najmlajši oficir v naši vojski. Te dni je bil imenovan za podporočnika narednik dobrovoljec Branko Popović, ki je sedaj najmlajši oficir v naši vojski. Ko še ni imel niti 12 let, je vstopil kot dobrovoljec v komitski oddelek Vojna Popovića ter se udeležil balkanske in svetovne vojne. Odlikoval se je na svoji izredni hrabrosti in je bil onetovano ranjen. Odlikovan je z najvišjim redi za hrabrost.

— Novi predsednik prosvetnega saveza. Za predsednika prosvetnega saveza je imenovan dr. Bogdan Gavrilović, redni profesor beogradskega vseučilišča.

Iz naše kraljevine.

— Novi člani akademije znanosti. Seja akademije znanosti dne 7. t. m. je bila odprta ob 16. z obširnejšim govorom, v katerem je predsednik Jovan Žujović obrazložil delovanje akademije od prevrata do poslednjega časa. Nato so se vršile volitve novih članov ter so bili izvoljeni dr. Nikola Bulić, dr. Thimor Gjorgjević, dr. Šima Trajanović, general Živko Pavlović in profesor Kulpačin. Izkazala se je tudi čast pokolnemu članu dr. Draži Pavloviću in Ernestu Dentu.

— Novi predsednik prosvetnega saveza. Za predsednika prosvetnega saveza je imenovan dr. Bogdan Gavrilović, redni profesor beogradskega vseučilišča.

Neodrešena domovina.

— Faidutti in Bugatto. Poročali smo, da se vrne v Gorico bivši gorški deželni glavar proštr dr. Faidutti. Vrniti se ima z njim pa tudi dr. Bugatto, drugi voditelj furlanske ljudske stranke, bivši avstrijski politični uradnik v svojstvu okrajnega glavarja. Faidutti bi nastopil zopet svoje mesto kot proštr v Gorici. Bugatto bi menda šel pa v politično službo. Proti prihodu teh dveh političnih voditeljev so se oglašili najprej reški legionarji gorškega odseka, ki izjavljajo, da porabilo vsa sredstva proti njihovu prihodu na Gorico. V oklicu pravijo, da se sveta gorška tla, poškopljena s krvjo italijanske mladine, ne smejo omadeževati s stopnjami dveh paladinov bivšega cesarstva. Se hujši pa so seveda fašisti. Ti groze, da ugonobe oba, ako se predznetna stopita na italijanska tla. Gorško klerikalno glasilo poudarja, da sta oba živahno delovala za italijanstvo v Primorju. To je res, oba sta bila vneta Italijana. Faidutti je pomagal Italijanom, kjer je mogel, in je bil včasih napram Slovincem bolj krivičen kakor proštr dr. Pajer. Zato pa se nam zdi neverjetno italijansko poročilo, da se poteguje za povrnitev dr. Faidutti tudi slovenska duhovščina poleg italijanske potom zastopnikov kmetijskih zvez. Te zveze imajo pri Slovincih menda pač drugo nalogo, ne pa, da bi se potegovala za to, da se vrne Faidutti v deželo v nesrečo Slovencev!

— Vprašanje tržaške svobodne luke »proučavajo« v Rimu. Tajnik italijanske ljudske stranke je dobil

od finančnega ministra na predloženo mu resolucijo tržaškega strankinega odseka odgovor, ki pravi: Pregledal sem resolucijo glede Trsta kot svobodne luke. Gre za jako obsežen problem, ki ga treba proučiti z vsem predurkom, zato se morem omejiti na zagotovilo, da pri vseh ukrepih, tičečih se novih jadranskih pristanišč, se bo finančno ministrstvo kar največ oziralo na aspiracije Trsta. Tako je rešil italijanski finančni minister vprašanje tržaške svobodne luke s »proučavanjem«. »L' Era Nuova« pa je rešila to vprašanje z Giolittijem izjavljajoč, da ako mislijo Tržčani, da dobe svobodno luko od sedanjih vlade, se jako motijo. Dokler bo vladal sta Piemontez Giolitti, še misliti ni na to, da bi Trst dobil svobodno luko, saj so njegovi piemontezni agrarji odpravili celo »punto franco« v Genovi in nedavno tega se je Giolittijanc senator Teofilo Rossi na javnem shodu v Milanu izrekel proti tržaški svobodni luki. Protestirale bi tudi Benetke in Genova pa prav energično. Tako je, da ni misliti na to, da dobi Trst svobodno luko. Vest je bila zopet vržena v Julijsko Benetko, ki je v podžig aneksijskega proslavljanja. Ni bilo pa za vest nobene zanesljive podlage. Vlada je na to začela obljubovati, kakor sploh rada obljublja. Saj že nad 2 leti obljublja Trstu in Julijski Benetki vse mogoče in nemogoče reči, ali dala še ni tako rekoč nič, odnesla pa je iz dežele že obilo.

Glasovi iz Koroške.

Kapla v R. (Poskus zavratnega umora dekana Limpelina.) Dne 16. t. m. je imel celovški glavar Rainer, zagrozen sovražnik Slovencev in ponižni sluga »Heimatdienst« v Borovljah uradni dan. Tedaj se je zgledil pri njem »Heimatdienst« iz županije Kapla (Ratz, p. d. Mulej iz Kočentav, Mak, nadučitelj, in Ogriz, p. d. Zec, iz Kaple, in Hudrič in Krasnik iz Svetne vasi) s pismeno zahtevo, da se mora slovenskega hujšaka Limpelina, ki je sicer povsem miroljuben mož, odstraniti s kapelske župnije. Obenem so začeli po dogovoru prihajati drugi župljani, ki naj bi pred glavarjem pričali proti slovenskemu duhovniku. To zahteva je trajalo cel dan. Toda priče niso mogle ničesar obtežilnega izpovedati in glavar je proti večeru izjavil »Heimatdienst«, da se bo težko kaj dalo doseči proti Limpelnu. Ratz, Mak, Hudrič, Krasnik in Ogriz so na to odšli v kavarno »Teresienhof« v Borovljah, kjer so v posebni sobici — stregla jim je kavarnarica Jernej sama — popolnoma vpljivali in se ob 10. uri zvečer odpeljali v smeri proti Kapli. Ob 11. je prišel mlad človek v župnišče v Kaplo in je pod pretvezo, da bo kmet Možic v Resniku drugo jutro umrl, izjavil dekana Limpelina in njegovega cerkovnika, da sta se z najsveteljšim odpravila na pot v Resnik spovedovat in obhajati kmeta Možica. Ko gresta ta dva skozi gozd in se že bližata Resniku, začne štiri moške izza živnega plota tam, kjer se pravi »Na Turčah«, streljati na njiju. Dekanu je ena kroglica zdrobila levo roko, drugo mu je šla skozi prst, tretja skozi budo s poslednjim oltjem. Cerkovniku so šle tri kroglice skozi zimski plašč. Drugo jutro so odpravili smrtno nevarno ranjenega dekana v Celovec; go-

spa Jernej pa je zbežala v Gradec, da bi je ne zaslišali o pogovorih v kavarni. Deželna vlada je izdala tozavelevo komunikacijo, v katerem pa je zamolčala, da je bil dekanat k obhajanju izjavljen, in je obljubila strogo preiskavo. Preiskava do sedaj ni dognala ničesar, čemur pa se, kdor pozna razmere, ne bo čudil. Če bi šel nemški orožnik v tej zadevi poizvedovat v hiše onih, za katerimi ljudje že kažejo s prsti, bil bi takoj prestavljen ali odstavljen. Ko je neki orožnik začel izpraševati sina neke hiše, do katere je naravnost tekel policijski pes, ga je mladenič opoval in orožnik jo je moral odkuriti. Pripominjamo se, da spada k župnišču v Kapli veliko polja, njiv, travnikov, gozda in lepa gospodarska poslopja. Gostilničar Ogriz, p. d. Zec, bi rad prišel v posest vsega, kar spada k župnišču, in za to naj bi postal kapelski župnik njegov svak St. Singer. Če to nemškemu oblastem ne bo zadostovalo, prinesli bomo še več.

— Celovec. Okrajni glavar Rainer jemlje vsem Slovincem orožne in lovške liste in lovišča, katere so imeli v najemu. Edino aredstvo, Rainerja spravi do pravilnosti in spoštovanja v javnih zakonov, je, da okrajni glavarji v Sloveniji vsem nemščurjem v Sloveniji odvzamejo na enak način orožne in lovške liste in lovišča, katere imajo v Sloveniji v najemu. Nemščurji iz Tržič, Jesenice in Maribora bodo se takoj šli pritoževati v Celovec k Rainerju in bodo gotovo od njega dosegli, da vrne koroškim Slovincem odvzete orožne in lovške liste in lovišča, ako bodo oni vedeli, da pod tem pogojem tudi oni dobe orožne in lovške liste in lovišča vrnjena. Zoh za zob! Druga sredstva za enkrat ni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. marca 1921.

— Minister dr. Kukovec na povratku iz Londona. Danes dopoldne je prispel z orijent-ekspresom na povratku iz Londona v Ljubljano trgovinski minister dr. Vekoslav Kukovec. Na kolodvoru ga je pozdravil deželni predsednik dr. Vilko Baltič. Po kratkem odmoru je minister nadaljeval svojo pot v Beograd.

— Občinske volitve v Sloveniji. Kakor čujemo, se v najkrajšem času določi definitivni rok za občinske volitve v Sloveniji. Najprej bo volila Ljubljana, in sicer najbrže zadnje dni meseca aprila. Radi tehničnih težkoč se volitve ne bodo vršile povsod isti dan, vsekakor pa se izvedo tako, da bodo v prvi polovici meseca maja že po vsej Sloveniji končane. Občinske volitve v Ljubljani se najbrže določijo na kakšen terek, kakor je bilo to običajno pri vseh prejšnjih volitvah, razen zadnjih. V Ljubljani bo najmanj 14—15 volišč.

— Razmejitevna komisija nas je naprosila, da objavimo vsem zainteresentom naslednja navodila. V zadnjem času prihajajo iz različnih krajev, kjer bo tekla prihodnja meja med našo državo in Italijo, deputacije s posameznimi prošnjami ali tudi s prošnjami cele občine. Ker ti osebni razgovori za sedaj nimajo nikakršnega pomena in veljajo dotične deputacije le čas in denar, naj od sedaj naprej izostanejo vsi osebni obiski.

Pač pa naj občine in posamezniki sestavijo popolne elaborate, ki se tičejo njihovega katastralnega posestva, ki leži sedaj morda za provincično italijansko mejno črto. Razmejitevna komisija bo osebno pregledala v vsaki občini posestno situacijo in bodo ob tej priliki vsi faktorji imeli dovolj prilike, da izrazijo svoje želje tej komisiji. Prihod komisije v posamezne občine bo naznala komisija toliko dni poprej, da bodo imeli občinski predstojniki dosti časa, sklicati na določen dan vse zainteresente. Dobro bi bilo, da občine že sedaj sestavijo stalen odbor, ki se bo pečal s posameznimi vprašanji dotične občine. Razmejitevna komisija bo začela s svojimi obiski približno začetkom aprila.

— Župani logaških krajev. Predsednik deželne vlade dr. Baltič je včeraj sprejel župane vseh onih občin logaškega okraja, ki so bile do 26. februarja t. l. pod italijansko okupacijo. Župani Logatca, Planine in Rakeka so predsedniku predložili vse težnje prebivalstva in mu obširno pojasnili gospodarski položaj kmetov tik sedanjih provizorne meje.

— Članek »Delajta, dokler je še čas!« so umeli oni napačno, ki mislijo, da je bila njega ost obrnjena proti sklepu deželne vlade o repregalijah. To je že zaradi tega izključeno, ker je bil članek stavljen, predno je prišla v javnost vest o tem

sklepu. Avtor je hotel v tem članku samo povedati svoje mnenje, kot povedo drugi svoje. Narekovala mu ga je najiskrenejša domovinska ljubezen. In bodite uverjeni, gospoda, da ne bo nikdo bolj vesel kot on, ako se pokaže, da se je motil in da so imeli oni prav, ki so krenili po drugi poti, kot bi bil krenil on. Preveč mu je pri srcu koroška stvar, da bi si želel kaj drugega nego nje ugodno rešitev. Sicer pa je bila prava beseda izgovorjena, da bi ta beseda le še meso postala!

— Iz politične službe. Za dvornega svetnika ad personam je imenovan dr. Leon Stare, vladni svetnik pri poverjenstvu za notranja dela.

— Iz policijske službe. Za policijsko nadsvetnika sta imenovana Josip Vračko in Josip Mlekuš v Ljubljani, za policijske svetnike pa Alojz Gerzinič v Ljubljani in dr. Ivan Senekovič v Mariboru. Policijskemu svetniku Vekoslav Kerševanu je podeljen naslov policijskega nadsvetnika. Za višjega okrajnega nadsvetnika policijskih agentov v VIII. čin. r. je imenovan Vinko Baebler v Ptutu.

— Usposobljenostne preizkušnje za ljudske in meščanske šole v pomladnem roku 1921 se prične na državnem učiteljskem v Ljubljani v petek, dne 22. aprila ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripest k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po šolskem vodstvu pravdašno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 15. aprila v rokah izpraševalne komisije.

— V tiskovnem odseku predsedništva deželne vlade v Ljubljani je imenovan za urednika v VI. čin. razredu dr. Fran Vidic, bivši urednik državnega zakonika na Dunaju.

— Vožnja avtomobilov po mestu. Ker se je v zadnjem času prišlo na mesto več nesreč, ki so jih povzročili šoferji z avtomobili in motociklisti v sled premale pazljivosti pri vožnji, odreja policijsko ravnanje, da morajo šoferji na križiščih cest vedno označiti z roko smer, v kateri vozijo in sicer na ta način, da zamahnejo z dvignjeno roko naravnost, oziroma desno ali levo, v kateri smeri pač vozijo. Prestopniki te odredbe se bodo policijsko kaznovali.

— Okrajno glavarstvo Grštani. »Službene Novine« priobčileto razpisni ukaz za ustanovitve okrajnega glavarstva v Grštanih. To okrajno glavarstvo obsega sodni okraj Prevalje. Okrajno glavarstvo je začelo poslovati 1. februarja.

— Tablika Koroške sprejme v službo »Gospodarski Zvon« v Ljubljani. Plača no dogovoru. Vprašati v pisarni dr. Oblaka, Dalmatinova ulica 15.

— Govor o trpljenju Kristusovom se vrši v petek ob pol 8. zvečer, govor o sv. pismu v nedeljo ob 3. popoldne v evangelijski cerkvi na Gospodarski cesti.

— Centralna statistična komisija v Beogradu bo po dovršenem ljudskem popisu izdala baje za vsako pokrajino ločen repertorij o številu prebivalstva, kar bi bilo zelo umestno in praktično. Potrebno bi bilo pa to tudi za državno upravo sploh, saj bi ta statistični pripomoček potrebovali vsi uradi, šole in zavodi.

— Sodni tolažnik. Fran Dušan Petelin, arhitekt v Celju, je imenovan za tolažnika za nemški in italijanski jezik pri celjskih sodiščih.

— Konjeniška podoficijska šola v Subotici. V konjeniški podoficijski šoli v Subotici se sprejme letos 40 mladeničev. Tozadevni razpis je nabit na mestni deski.

— Pristojbine orožnikov in sicer dnevnice in potne stroške, ureja naredba poverjenstva za pravosodje, ki jo objavlja Uradni list št. 25.

— Začasni izpitni red za učiteljske kandidatne kuharskih in gospodinjstskih št. za meščanske sloje v Sloveniji je naredbenim potem razglašen v Ur. listu št. 25.

— Uverjenje za izvoz živil v poštnih paketih. Generalni inspektorat ministrstva financ je z odlokom l. Br. 25355 odredil, da je treba za poštna pakete v katerih se pošilja o manjših količinah živil brez osiguranja valute, da se pristojni carinarniki, kjer se vrši izvozna ekspedicija predložijo posebno potrdilo generalnega inspektorata.

— V Kamniku je dne 12. marca 1921 vsled kužne bolezni prepovedan živinski in kramarski semenj.

— Prijeti boljševiki. Med zadnjim transportom ruskih ujetnikov je mariborska kolodvorska policija zasačila pet boljševikov, ki so se vthotatili v transport z namenom, da širijo pri nas protidržavno boljševiško propagando.

— Povratek z Dunaja v Maribor. Z Dunaja so prepeljali v mariborske preiskovalne zapore višjega revidenta južne železnice in bivšega računovodjo v delavnici v Mariboru S. Pri prihodu je prošil za pokrit voz, ker ga je bilo sram. Preiskava proti njemu se bo poleg sleparije pri Rosenbergu za 190.000, ki jih je srefel na račun južne železnice, razširila tudi na vse njegove ostale manipulacije.

— Požari, povzročeni po železnici. V preteklih dveh letih so na mnogih krajih tik belokranjske železnice nastali požari, ki so bili zaneti na lakrah iz lokomotiv. Temu se ni čuditi, ker so poslopja ob železniški progi v pretežni večini krita s slamo, iskre iz lokomotiv, menda zaradi slabe kvalitete premoga, pa žvžgajo po zraku, kakor da bi gorela sama slama. Na belo-

kranjski progi so po železnici povzročeni požari napravili škodo za 1.357.561 kron od 8. julija 1919 do 8. avgusta 1920. Taki požari so grozna nesreča za prizadete naselbine, pa tudi za železniško upravo. Ljudje so ogroženi v svoji eksistenci, ker jim ni nikdar povrnjena škoda in ker železniška uprava odškodnine ne izplača takoj, marveč še le po dolgotrajnih obravnavah ali procesih. Upravni svet Dolenjskih železnice se je po sklepu seje z dne 11. februarja obrnil na deželno vlado za Slovenijo, kakor tudi na upravo državnih železnice a prošnjo, da bi poklicne oblasti brez odloga vse ukrenile, da se nevarnost, če ne odstrani vsaj zmanjša. Železniška uprava naj da slavnostne strehe ob progi ali sama ognjevarno kriti ali pa naj se sporazumi s prizadetimi posestniki, da sami pokrijejo strehe proti določenim odškodninam.

— Epidemija koz v okrajnem glavarstvu celjskem. Na dopis v šte. 66 »Slovenskega Naroda« »Oblasti, kje ste?« objavlja Zdravstveni odsek za Slovenijo sledeča pojasnila: V 20 občin okrajnega glavarstva Celje se nahajajo slučajni koz, katere so zanesli tiakaj po tukajšnjih informacijah cigani, ki so prišli s Koroškega. Zdravstveni odsek in okrajno glavarstvo Celje sta odredila najboljše varnostne odredbe proti tej epidemiji. Povsod, kjer so se pojavile koz, se je uvedlo obligatorno zasilno cepljenje. Vsako okuženo hišo se je kontumiciralo. Prepovedalo se je shode v teh krajih. Županstvom se je naročilo, kako imajo postopati. Župnijske urade se je naročilo, da raz lece poduče ljudstvo. Istotako se je šolska vodstva naročilo, da sodelujejo pri pobujanju epidemije. Cede razkuževanja so bila izdana vsa potrebna navodila. Vsako stranko se je posebej podučilo, kako se ima ravnati. Razlašile so se kazni zoper vse prestopke epidemiskoga postopanja. Poleg tega je bilo razpisano glavno in obligatorno zasilno cepljenje za celo okrajno glavarstvo Celje, katero se sedaj še vrši. Da epidemija koz še ni ponehala, pa je glavni vzrok ta, da se ljudje ne brigajo dosti za oblastvene naredbe in se udajajo svojemu fatalističnemu nazoru, ki izvirja iz njihove dosedanje vzgoje. Zdravstveni odsek stori vse, kar je mogoče, da se ta epidemija kakor hitro mogoče omeji. Glede občine Luče, ki je posebej označena v omenjeni notici, se na pripominja, da je v tej občini po tukajšnjih dosedanjih uradnih poročilih obbolelo do danes 23 oseb za kozami in od teh je umrlo devet bolnikov.

— Tatvina zlatih prestonov. Pavli Martine v Prisojni ulici sta bila iz nezaklenjene predsebe ukradena dva zlatata prestoni z briljanti in skupni vrednoti 20.000 K.

— Od doma je pobegnila. Posestniku Josipu Muskulinu v Starem gradu je pobegnila njegova žena Manda z dvema otrokoma v Ameriko. Seboj je mož odnesla 1800 ameriških dolarjev ali 562.150 jugoslovanskih kron.

— Kakšno mleko prihaja na ljubljanski trg? V zadnjem času so se zelo množile pritožbe ljubljanskega občinskega glavarja glede kakovosti mleka. V času od 15. februarja dalje je tržno nadzorstvo mesnega magistrata ljubljanskega izvršilo strogo kontrolo ljubljanskih mlekarov in v zelo prodajalkam, kakor tudi okoličanskim mlekaricam vzorci njih mleka. Kemična preiskava teh mlečnih vzorcev v laboratoriju tržnega nadzorstva je spravila na dan zanimive rezultate. Mleko je vsebovalo 20 do 50% prilite vode ali pa je bilo zelo posneto, torej brez maščobe. Ravno ta preiskava je dognala čedne manipulacije z mlekom. Na podlagi kemične preiskave je mestni magistrat ovdal 13 oseb, prodajalk mleka in mlekaric, državnemu pravdnistvu zaradi povtorbe mleka. Pridejo pred okrajno sodišče.

— Cigavo je blago? V prenočišču Orehek v Kolodvorski ulici so organi kriminalnega oddelka našli večjo množico, gotovo po ljubljanskih trgovinah pokradenega manufakturnega blaga, med drugim 4 kose v vrednosti 4359 K. In več volnenih naglavljenih rut. To blago so tam skrili pred dnevi zaradi tatvine v trgovini l. Medved aretirani cigani. Za gorenje blago interesirani trgovci dobe nadaljne podatke pri policijskem ravnanstvu, kjer si tudi blago lahko ogledajo.

— Zaplemba demobilizacijskega materijala. Neki Leopold Janežič je prodal neki ljubljanski trvdki modern sesalko in motor za 16.000 K. Janežič je oboje kupil v Celju od nekega Megliča za 5000 K. Slednji je te stvari pripeljal iz Italije po polomu Avstrije. Policija je sesalko in motor sedaj zaplenila in izročila demobilizacijski komisiji. Sesalka in motor sta italijanskega izvora.

— Slovenska Matica. Člani Spodnje in Zgornje Šiške opozarjamo, da je poverjenik Slovenske Matice za oba imenovana kraja višji revident južne železnice, gospod Ivan Petek, stanujoč v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta 191. Ker ne more sam vseh članov obiskati, jih prosimo, da bi se blagovolili pri njem zglasiti in plačati članarino.

Kultura.

— Slovenska Matica. Člani Spodnje in Zgornje Šiške opozarjamo, da je poverjenik Slovenske Matice za oba imenovana kraja višji revident južne železnice, gospod Ivan Petek, stanujoč v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta 191. Ker ne more sam vseh članov obiskati, jih prosimo, da bi se blagovolili pri njem zglasiti in plačati članarino.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Sreda, 9. marca: Bajka o volku. Red B. Cetrtak, 10. marca: Golgota, izven, po nižjih cenah. Petek, 11. marca: Razvalina življenja, red D. Sobota, 12. marca: Bajka o volku, red O. Nedelja, 13. marca: Razvalina življenja, izven. Ponedeljek, 14. marca: Bajka o volku, red E.

Opera:

Sreda, 9. marca: Mignon. Red D. Cetrtak, 10. marca: Od bajke do bajke, red A. Petek, 11. marca: Mignon, red B. Sobota, 12. marca: Thais, red E. Nedelja, 13. marca: Mignon, red A. Ponedeljek, 14. marca: zaprto.

Sokolstvo.

— Ljubljanski Sokol prosti svoje člane in članice, ki članarino doslej niso plačali, da to čimprej stori. — Razven petka, nedelji in praznikom se plačila sprejemajo med 17. in 19. uro v odborovi sobi v Narodnem domu. V svrhu izpopolnitve evidence posrednih osebno predpovijam — članov z ozirom na osebne podatke, prosimo osebno zglasitve. Obenem opozarjamo, da se v navedenih urah sprejemajo tudi prijave na novo pristopivših članov, ki odgovarjajo določilom društvenih pravil.

Društvene vesti in prireditve.

— Protestni shod proti davku plačarini. »Društvo zasebnega uradništva Slovenije« v Ljubljani priredi v četrtek dne 10. t. m. ob pol 8. zvečer v dvorani »Mestnega doma« protestni shod proti davku plačarini. Plačarina se je uvedla samo za zasebne nameščence in samo v Sloveniji in Dalmaciji v taki višini, katero zasebni nameščenci nikakor in pod nobenim pogojem ne morejo nositi. Udeležite se vsled tega protestnega shoda vsi zasebni nameščenci brez razločka stanu!

— Moška in ženska CM podružnica sklicuje na dan 12. marca t. l. ob 8. zvečer v rest. g. Vilko Kukca v Zalcu izredni občni zbor ter vabi k mnogobrojni udeležbi vse zavedne prebivalce trga in bližnje okolice.

— Občni zbor pevskega društva »Slavec« se vrši v soboto, dne 12. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih v Narodnem domu. Pozivljamo ustanovne, podporne kakor izvršujoče člane, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo.

Gospodarske vesti.

— Naša valuta. Beograd, 9. marca. Na plenarni seji Narodne banke SHS se bo razpravljalo tudi o vzrokih padca naše valute.

— Izpremenjeno tarifno izvoznih carin, kakor jo je sklenil gospodarsko-finančni komitet ministrskega sveta v seji dne 19. februarja t. l. prinaša »Uradni list« št. 26.

— Izvoz kuponov Avstro-ogrske banke. Po odloku Generalne direkcije državnih dolgov D br. 1832 z dne 3. marca 1921 je dovoljen izvoz kuponov založnic Avstro-ogrske banke ter kuponov ostalih državnih in zasebnih vrednostnih papirjev bivše Avstro-ogrske monarhije.

— Monopolna taksa na sladkor. Monopolna taksa na sladkor v iznosu 9 K za kilogram se pobira samo od sladkorja iz sladkorne pese in sladkorne trsa bodisi, da je sirov ali rafiniran. Na vse druge vrste sladkorja, ki se uporabljajo namesto sladkorja v svrhu oslajenja, kakor škrobni sladkor, sadni sladkor, kakor od grozdja, sladni sladkor itd. se pobira razven trošarine monopolna taksa po 1.60 K od kilograma.

— Kriza v češki železni industriji. »Pravo Lidu« javlja: Praška železarska družba v Kladnem je včeraj odpuštila 1100 rudarjev, kar je utemeljila s splošno krizo v železarski industriji. Hkrati zahteva od ostalega delavstva, naj svojo delavno silo ojači. Družba namerava nadalje odpuštili, oziroma vpoštevati večje število delavcev v topilnicah.

— Padanje cen železu na Češkem. Naš generalni konzulat v Pragi je obvestil ministrstvo za trgovino, da je češkoslovaška zveza tovarnarjev radi padanja cen železa znižala cene za 15 odstotkov.

Borze.

— d. Curih, 9. marca. Devize: Berlin 9.32%, Holandija 204. Newyork 599, London 23.13, Pariz 42.07%, Brusel 44, Milan 21.77%, Kodani 98.50, Stockholm 133.50, Kristianija 94, Madrid 82.75, Buenos Aires 212, Praga 7.60, Varšava 0.68, Zagreb 4.10, Budimpešta 1.40, Bukarešta 8.05, Dunaj 1.26, avstrijske krone 0.85.

— d. Zagreb, 9. marca. Devize: Berlin 230—236, Italija 544—545, London 578—580, Newyork kabel 148 do 148.50, ček 147—147.50, Pariz 1060 do 1063, Praga 190.50—192, Dunaj 19.60 do 19.70. Valuta: Ameriški dolarji 144.50—145.75, avstrijske krone 20 do 21, carski rublji 56—70, francoski franki 1050—1058, napoleonidori 490—494, nemške marke 226—236, romunski lei 190—196, italijanske lire 0—536, bolgarski lei 150—0, češkoslovaške krone 132—190.

Najnovejša poročila.

IZ USTAVNEGA ODSEKA.

— d Beograd, 9. marca. Ožji odbor ustavnega odseka je imel danes sejo, na kateri se je izvedla nova redakcija onih delov ustave, ki so bili sporni. Ožji odbor se je razdelil v dve sekciji. Prva se je posvetovala o III. oddelku ustave, ki govori o organizaciji gospodarskih in socialnih razmer med državljanji, druga sekcija pa je najprej razpravljala o poslednjih členih ustavnega načrta, potem pa o VII. oddelku, ki govori o upravnih oblasteh. Prva sekcija je končala razpravo o vseh treh oddelkih. Ni pa se mogla končno izvesti definitivna redakcija agrarnega vprašanja, ker še ni došlo z muslimani do sporazuma. Določena sta bila dva člana, namreč demokrat Juraj Demetović in zemljoradnik Mihajlo Avramović, da predložita končno redakcijo vprašanj glede gospodarskih in socialnih problemov, ki imajo priti v ustavo. V drugi sekciji so se najprej sporazumeli o poslednjih členih ustave. Po novi redakciji se morejo suspendirati nekatere državljanske pravice v času vojne. Za tem se je razpravljalo o VII. oddelku. Razpravljalo se je o vseh členih razen onih, ki govorijo o obliči. Sprejetih je bilo pet členov z gotovimi izjemami. Na tej seji so bile zastopane vse stranke razen komunistov.

OBMEJNA POSTAJA.

— Trst, 9. marca. Vodstvo državne železnice razglasa, da je vsled določitve meje po aplikaciji rapalske pogodbe transita postaja med Italijo in Jugoslavijo Postojna in da se bode vršilo italijansko carniško in železniško poslovanje v Postojni, jugoslovensko pa na Raketu.

KOTOR.

— Rlm, 9. marca. Po poročilih iz Kotora so izročile francoske vojaške oblasti Jugoslovenom ves tamkajšnji vojaški in brodomni material. Jugoslovenski kapetan Grund je prevzel 12 torpedov in dve vojni ladji »Erzherzog Max« in »Erzherzog Rudolf«. »Idea Nazionale« piše k temu poročilu, kakor pravi, po informacijah iz dobrega vira, da to še ne pomeni definitivne izročitve brodom. Kar se tiče materiala, je bila izročitev določena na veleposlaniški konferenci v Parizu, katera je tudi določila izročitev kotorske pomorske baze Jugoslovlji.

NOVE ŽELEZNIŠKE PROGE.

— d Beograd, 9. marca. V ministristvu za promet se bo v kratkem sestavila komisija, ki bo pregledala

dela za projektiranje in grajenje novih železniških prog.

PRVA SEJA NOVOIZVOLJENEGA BEOGRADSKEGA MESTNEGA ZASTOPSTVA.

— d Beograd, 9. marca. Danes dopoldne je prevzela svoje dolžnosti nova občinska uprava, izvoljena 6. t. m. Po objavi točnih izidov volitev in izvršeni verifikaciji je nova občinska uprava prisegla. Po prisegi je prevzel g. Dobro Mitrović predsedniške dolžnosti. V svojem govoru je izjavil v imenu radikalno-demokratske skupine, da se njen delovni program deli v dva oddelka, v izvršitev zakonov, s katerimi naj bi se uredili odnosi v občini, in v izvršitev glavnih načrtov občinske uprave, ki jih namerava uresničiti za napredek in olepšanje mesta. Končno je republikanec Jaša Prodanović podal ostavko kot odbornik ter pride na njegovo mesto tretji kandidat iz republikanske liste Jok Simović.

NOVI VOZNI RED.

— d Beograd, 9. marca. Včeraj in danes se je vršila v ministristvu za promet konferenca delegatov vseh železniških ravateljev radi novega voznega reda na vseh železniških progah.

NAKUP LEKARNIŠKEGA IN SANITETNEGA MATERIJALA.

— d Beograd, 9. marca. Te dni odputuje posebna komisija strokovnjakov in inozemstvo, da na račun ministristva za narodno zdravje izvrši nakup lekarniškega in sanitetnega materijala za več milijonov dinarjev.

ZDRAVSTVENO STANJE PREDSEDNIKA MASARYPA.

— d Praga, 9. marca. O zdravstvenem stanju predsednika Masaryka poročajo: Predsedniku se je vnela žila dovodnica na desni nogi, a je vnetje kmalu izginilo. Nato pa je nastopilo vnetje na levi nogi. Temperatura se je te gibal med 36.1 in 37.5. Žila bje precej hitro, srce deluje popolnoma v redu. Splošno stanje je dobro.

OKUPACIJA NEMČIJE.

— d Hamborn, 9. marca. Vesti o zasedbi Hamborna in plavža »August Thiesen« so točne. Kraj je zasedlo 200 belgijskih kolesarjev in eskadron belgijske konference. Zasedba se je izvršila mirno.

— d Berlin, 9. marca. »Vossische Zeitung« javlja iz Rige: Kronstadtski mornarji so poskusili stopiti v pogajanja s petrograjskimi sovjeti. Sovjeti so prosili mornarje, naj pošljejo v Petrograd svoje odposlance, kar pa so ti zavrnili. Mornarji so začeli s kopnega operacije proti sovjetskim četam, zasedli Oranienbaum in prodirajo proti Krasnemu Selu. Proti upornikom so nastopile rdeče čete in sicer iz nomadov obstoječa tretja kavalerijska divizija, tretja delavska armada in nekatere druge čete, ki veljajo pri boljševikih za zanesljive. Tretja armada je prešla k upornikom.

PROTIBOLŠEVIŠKO GIBANJE V RUSIJI SE VEDNO BOLJ ŠIRI.

— d Stockholm, 9. marca. »Nordisk Presscentralen« javlja, da je posadka utrube Krasnaja Gorka prešla k upornikom. Oklopni vlak, ki je dopel v Oranienbaum, je streljal na Kronstadt. Poskušali so dovesti udeležence vojaških tečajev k napadu, a ti poskusi niso imeli uspeha. Inozemski kurirji ne smejo zapustiti Petrograda. Nekaj oddelkov v Moskvi, Oranienbaumu, Peterhofu in Kopeniki so se priključilo ustašem, hkrati s posadko Krasne Gorka. Posadka v Pskovu se je branila iti proti Kronstadtu.

— d Kodanj, 9. marca. Po neki brzjojavki iz Helsinkfors, se je snoči zopet ojačil topniški ogenj v Kronstadtu. Streljalo je težko topništvo. Mnogo oseb je bilo ubitih. Po zanesljivih poročilih je trdnjava Krasnaja Gorka v boljševiških rokah. Potrjuje se vest, da je bila uničena finska boljševiška stotnja, ko je hotela prekoračiti led.

22 BOLJŠEVIŠKIH DELEGATOV ZA RIM.

— Rlm, 9. marca. V kratkem dopse v Italijo rusko sovjetsko zastopstvo 22 članov, na čelu mu Vorovskij. Okoli 20. t. m. dosepejo najkasneje. Zastopstvo bo imelo svoj sedež v palači v ulici Gaeta, ki je last ruske vlade in kjer je poslovalo rusko poslanstvo.

MED FAŠISTI IN SOCIJALISTI.

— Trst, 9. marca. Boj se je prenese na deželo. Iz Sv. Petra ob Soči v Furlaniji poročajo o težkih spopadih med fašisti in socijalisti. Padle so bombe in streljalo se je vse navprek. En socijalist je mrtev, en fašist težko ranjen.

Izpred mariborske porote.

— Dva bivša vojaka pred poroto. Leta 1919. sta na demarkacijski črti v Nasovi služila kot vojaka Hrvata Matija Stinač in Bogdan Vukmanović. Nemški tihotapei so ju obdoličili, da sta pomagala tihotapiti konje in da sta tudi sama tihotapila. Velele te ovadbe sta prišla v preiskavo in sicer je sedel Stinač od 7. februarja lani, Vukmanović pa od 7. decembra do danes, ko se je pred poroto dognalo, da so nemške priče prišle v taka protislovja, da je državni pravdnik takoj umaknil svojo obtožbo.

— Obsojen Dunajčan. 23letni Anton Drog z Dunaja, ki je bil že tam večkrat kaznovan radi tatvine, je prišel lani v Maribor, kjer je vzel svojemu gospodarju 480 kron, magistratnemu slugi pa dežnik. Obsojen je bil na 14 mesecev ječe.

Raznošterosti.

• Eksplozija bencina. Iz Kološa javljajo: Med Braševim in Botfalu je eksplodirala v nekem vagonu tretjega razreda na osebne vlaku posoda z bencinom. Radi eksplozije je bilo ubitih 20 oseb, a 40 težko in 20 lahko poškodovanih.

• Defravdant. V Pešti so aretirali bivšega uradnika Kreditne banke Ludovika Kubinskoga, ki je pred kratkim v Kreditni banki s ponarejenimi dokumenti dvignil vrednostne papirje v skupni vrednosti pol drugega milijona kron.

• Vse netočno. Angleški državnik Chamberlain je imel v nekem škotskem mestu govor, v katerem je branil zaščitno carino. Eden izmed poslušalcev ga je vedno prekinjal z medklici: Ni točno! Kadar je Chamberlain napravil malo pavzo, je se je oglasil: Ni točno! Chamberlainu je to končno presadilo in obrnil se je do kritiča, rekoč: Dobro prijatelji! Če pravite, da vse to ni točno, vam hočem navesti dokaz, da se vam bodo kar lasje ježili! In zopet se je oglasil: Ni točno! Možakar se je odkril in bil je ros — plešast!

• Tožba proti bivšemu cesarju Karlu. Pred civilnim senatom dunajskega okrožnega sodišča se je vršila te dni zanimiva razprava proti bivšemu cesarju Karlu. Tožitelj je ravatelj bivših cesarskih rodbin, skih fondov dvorni svetnik Fran Kraus, ki zahteva, da mu bivši cesar Karlo plača 127 tisoč kron. Kraus je bil leta 1918 nenadno umorjen, istočasno pa je dobil naslov dvornega svetnika. Penzija je znašala 10.500 K. Sedaj zahteva 27.000 K, t. j. raz. liko med mirovino in aktivno plačo in 100.000 K kot odškodnino, ker vsled nenadne umorovitve ni napredoval. Razprava je bila preložena.

• Velika brezposelnost vse povsodi. Iz Londona poročajo, da zavzema brezposelnost vedno večje kroge. Na konferenci pod predsedstvom london-

škega župana Holbornea je bil sprejet sklep, naj se apelira na bogate londonke sloje, ki naj bi pomagali brezposelnim z denarjem, živcem in obleko. Vojni minister je predlagal ravnanje ladi edelne, naj zmanjšajo delovni teden za sedem ur, da bi na ta način prišlo več brezposelnih delavcev do dela. V Liverpoolu je 20.000 brezposelnih, med njimi 14.000 moških, 3000 žensk in 3000 otrok. V Blakburnu je 10.000 brezposelnih, med njimi 2400 bivših vojakov.

• Grozna statistika. Avstrilski minister za socialno skrb dr. Resch je izjavil v nekem pogovoru, da grozi avstrijski mladini vsled slabe hrane pogin. Statistika, ki jo je ob tej priliki podal je grozna. Izjavil je: Nikdar še ni bila umrljivost otrok na Dunaju, kakor tudi v drugih industrijskih krajih tako velika kot danes. 75% vseh dunajskih otrok je vsled slabe hrane bolnih, nad 50% letičnih, od teh 30% v taki meri, da bi se jih na vsak način moralo oddati v bolnice.

• Svatha hčerke kineskega milijonarja. Kineški milijonar Lin - Cin - Cong iz Sangaja je nedavno omočil svojo hčerko. Nevesta je imela pri poroki nih ceremonijah krasno obleko, posuto z dragocenimi kamni. Na vsakem prstu je imela po več dragocenih prstanov, na glavi pa 20 cm visoki zlati diadem. Prihod zaroka je naznanila posebna godba. Po poroki so odvzeli zakonsko dvojico po starem kineskem običaju v bogato opremljeno spalnico, kjer je tvoril samo posteljni prti, obstojel iz samih čipk in pretkan s arebrom, celo premoženje.

Polzvedbe.

Izgubil se je znesek 880 K in sicer 2 prosta bankovca po 400 K, 2 po 10 K, 1 za 40 K in 1 za 20 K. Po poti od Bleiweisove ceste, vladne palače po Eravčevi cesti mimo gledališča, Hilserjeve ulice, Turjaški trg čez most, Mestni trg, Sadni trg, mimo Mestnega doma, Streliški ulici na Strmo pot. Pošten najditelj se prosí, da odda v naše uredništvo proti primerni odškodnini.

Oni gospod, ki je zgubil v nedeljo 6. marca v brzdovlaku iz Lokatca v Ljubljano zlat ščipalnik, naj pošlje svoj naslov učiteljci Ildi Papler v Borovnico.

— Kdor kaj vé, kje se sedaj nahaja Jožef Ambroz, rojen v Grobčah, občina Slavina, postojnski okraj v Julijaki Benediji, naj blagovoljno naznani to na naslov: Anton Ambroz pri G. Marn, Cerkvena ulica št. 21, Ljubljana.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

1000 vagonov sladkorja

krizalnega 99 %, belgijske provenience, oddaja za marec po ceni 24 krov
SHS prosto vagon Postojna

Albin Anžič, veletrgovina, Trst. Brzjavlj: Anžič, Servola, Trst.

Naznanilo.

Naznanjam cenj. damam, da sem otvorila

damski modni živalni salon

Delam po prvovratni dunajski modli. Bila sem zaposlena v prvovratni h dunajskih salonih in imela tam svoj lastni salon. — Za oblača obisk se priporoča
Zdenka Rodič, Gradišče 8 b.

Proti hripi in katarju	Gleichenberški Emin in Konstantinov vrec.
------------------------------	--

Za Jugoslavijo išče

provizijskega zastopnika

starouvednna liberška tvrdka za sukno. — Ponudbe pod
»pošt. schränk 22« Liberec, Čehoslovaška.

Zahvala.

Ni nam mogoče se vsakemu posebej zahvaliti za vse dokaze blagodejnega sočutja ob nepričakovani smrti nadvse ljubljene soproga oziroma brata, strica in svaka, gospoda

Alojzija Renčeljna

progovnega paznika Jan. tolenice

vsem, ki so nepozabnega spremili k večnemu počitku, darovalcem vencev, vsem, ki so nam v prebridkih urah stali ob strani in nas tolažili, onim, ki so od blizu in daleč prihiteli ali se na katerikoli način spomnili smrti ponesrečenca, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo. Bog naj vsem stotero poplača!

Brožice, dne 8. marca 1921.

Globoko žalujoča soproga Antonija Renčelj in sorodniki.

Lepa hiša v Ljubljani, sredi mesta se cenno prodaja. — Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1717

Usnjarnica

Panajot J. Delija i Drugovi
Beograd, Balkanska ulica 2
potrebuje
starejšega spretnega pomočnika

Išče se

gostilna, restavracija ali hotel v večjem mestu v Sloveniji v na en ali nakup. Ponudbe pod »R 61« na Anončni zav. DRAGO BESEJAK, Ljubljana. 1713

Klavirje,

godala, loke, pihalni in potreb. akine. Strune na drobno in debelo. Specijalitete: Reliance, Black Ends, Elite itd. Popravila iz prve roke, strokovno in cenno. A. Mušič, Ljubljana, Solenburška ul. 6.

Prodaja in nakup posestev. Posojila. — Trgovske izravnavne. Ameriške zadeve. Gospodarska pisarna Dr. Iv. Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, tel. 37. 1224

Dobavljamo od zaloge

različne mineralne produkte: surovo olje, za motorni pogon, strojno olje težko, srednje, lahko cilindrično olje za pregreto in na čisto par, auto-olje, dinamo-transformatorno olje, strojno tovarno-maslo, kolomaz, parafin, surovo vazelin, benzin, petrolei i.t.d. ter posredno, da zahtevate v službi potrebe ponudbo.

»Komet« št. 1. z. Ljubljana, Dunajska cesta 33. 1679

Impregnirane

škatlje

(doze) iz papirne mase za oljate barve, masti in lake

izdeluje karbonska tovarna
J. Bonač sin, Ljubljana.
Na zahtevo se dopoljuje oferti in vzorci.

Meblovano sobo za takoj izšče poročena brez otrok. Ponudbe na hotel Triglav soba 6, Ljubljana. 1721

Stavbenik

s koncesijo se sprejme kot kompanion v že obstoječo stavbo podjetje. Kapital nepotreben. Dorisi naj se pošljejo pod šifro Stavbenik kompanion 1722 na upr. Slovenskega Naroda. 1722

Tražimo magacinera

za trgovsko suhomestnate robe v Seveste te jedno prodavašnica i jednog oom-mis za prodavaome u Zagrebu. — Reflektira se na neofenjene i prima site. Oferti na K. Rabus i sin, trgovica suhog mesa i masti, Zagreb. 1725

Absolventinja

trg tečaja z znanjem slov stenografije, strojeplja ter korespondence, išče službe praktikanke v mestu ali na deželi. Naslov: praktikaninja pošni ležeče Hrasnik. 1781

Zračno meblirano stanovanje

v Ljubljani, v sredini mesta, lahko dobi kupec pohištvo za 90.00 din. — Vseil se lahko takoj. — Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1722

Soliden trgovec,

samec, išče meblirano sobo v sredin Ljubljane s posebnost vodom z vso oprejo, se posebnost tudi s hrano pri boljši rodbini brez otrok ali vsaj doraslih, kjer bi imel malo zaslonbe pri rodbini. Plača dobro po dogovoru. Ponudbe pod »Zaslomba 1607« na upravo Slov. Naroda. 1607

Po ugodni ceni se prodaja:

parketni stroji, 302 m² hrastovih parketov, 150 komadov ohrastovih za okna barak, 7000 komadov vrhnjske strešne oroke (Biberschwanz), perni kotel 800 mm premera, 3 m dolg, motorno kolo »Wanderer« s 3 konjskimi silami. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 1630

Komisijonar - železninar

majha, samaka, prvovratni moč za stavbinsko kovanje, se sprejme v trajno službo. Ponudbe z navedbo plače na TITAN Kranjske tovarne železne, bravarne i kovarske robe, Kamnik kod Ljubljane. 1722

Kočija

povsem nova, z napopolnito usnjalo streho, s snemajočim sedežem za kočijaža, nelakirana in napečarana, se prodaja za kron 10.000. — Ogleda se pri kovaču Medenu, Ljubljana, Karlovska cesta na Jerančevem dvorišču. 1767

Zamenjam

slamo za seno ali gnoj eventualno tudi prodam 3000—4000 kg same. Ivan Černo, Zg. Šiška št. 25. 1764

Perfektno strojepisko in stenografirajo

sprejme odvetniška pisarna dr. J. Hacin in dr. Sajovica v Ljubljani, Kolodvorska ul. 8. Začetnice izključene. 1741

Velika stavbna parcela

na lepem prostoru v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji prodaja ali da v najem. Pojasnila pri M. Lavrenčič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/L. 1706

Jščemo strojevodje.

Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene pri ozkojih železnih bageriskih obratov. Neženjeni reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe rudniškemu vodstvu v Kočevju. 1109

Kmetovalci, pozor!

Neverjetne uspehe dosežete pri prašičih govedi itd ako primete krmil redilni prašek Bedin lekarnarja Plecolija v Ljubljani. II 68

Prodaja se enodružinska hiša,

z novim gospodarskim rošnim predmetom, blizu cestne električne postaje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1763

Jšče se vestna gospodinja

ki je ob enem dobra kuharica k inteligentnemu priletnu samskemu posestniku v Ljubljani. Ponudbe s sliko pod »Redka prilika 1513« na upravo Slovenskega Naroda. 1513

Stara obrt v polnem obratu

z delavnico, salonom, kuhinjo in malo sobico na najprometnejšem prostoru v Ljubljani se takoj prodaja. Samo pisemno pod »R 62« na Anončni zavod DRAGO BESEJAK, Ljubljana. 1714

Stroji: Jarmenik za cepljenje (Spalt-

gatter) — stroj za oblanje (Hobelmachine) — stroj za žebije (Nagelmachine) — dynamo itd. prvovratno predvono blago, se radi smrti podjetnika prodaja po ugodni ceni. Pojasnila da e Minka Lavrenčič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/L. 103

Trgovino vzamem v najem

ali jo kupim na kakem prostoru s metnem krovu na deželi. Eventualno kupim tudi hišo s trgovskimi posloji blizu železnice. Ponudbe pod »Trgovina 8000/1782« na upravo Slov. Naroda. 1782

Išče se magister pharmacije za Slovenijo. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 1178

Radi preselitve napredaj

kredencja, omara, umivalnik, miza. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1777

Ob meji proti Italiji se išče v najem ali parna žaga. Cenj. ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »Žaga na meji 1719«. 1719

Stanovanje s hrano

ali brez nje išče visokošolec. Ponudbo pod »Visokošolec 1775« na upravo Slov. Naroda. 1775

Gospod sprejme na dom

namena dela za vinski stroj. Ponudbe pod »UNDERWOOD 1774« na upravo Slov. Naroda. 1774

Pošteni starši žele oddati

14 letno zdravo, pridno hčerko v trgovino, najraje na deželo. Ponudbe na naslov K. M. Dolencja c. 23, Ljubljana. 1768

Trgovski pomočnik

se takoj sprejme za trgovino z mešanin blagom pri Josip Langerleku, Maribor. 1770

Zamenjam pletilni stroj

št. 8 s št. 12, eventualno tudi prodam. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 1773

Dobavna pravica to Wanderer

za tri osebe, kateri dospe meseca maja t. l. iz tovarne, se odda. Ponudbe na poštini predaj 71, Ljubljana. 1674

Knjigovodja

samoostojna moč, bilancnik, zmogljiv rovarskih kalkulacij, se išče za večje industrijsko podjetje. Nastop po možnosti t.j. Natančnejši pogoj in plača po dogovoru. Ponudbe pod »Tovarna« na upr. Slov. Naroda. 1762

Čebulček

in štehtni zemoški grah priporoča Sever & Komp., Ljubljana. 1780

Trgovski pomočnik

23 let star, že vstopiti v službo, večje je mešane stroke. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda 173

Smrekov gozd

se prodaja. Stoji ob glavni cesti v Srebrničah pri Kandolji, pošta Novo mesto. Več: Anton Hucevar, stud. med., Ljubljana, Rimska c. 9. 1779